

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על ידי
צעירי אגודת חב"ד - המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף יצחק אהרונוב

יש חדש

לקראת יום ההילולא

בשבת הבאה, י' בשבט, יחול יום ההילולא של הרבי הקודם מליובאוויטש, אדמו"ר הרי"צ (רבי יוסף יצחק שניאורסון), שנסתלק בשנת תש"י. נהוג לכתוב 'פדיון נפש' ביום שישי, להכניסו לאחד מספריו של בעל ההילולא ולשלחו לציון הקדוש (מספר הפקס: 7234444-1718-100). גם מדליקים נר־נשמה לפני כניסת השבת. בתיחב"ד ברחבי הארץ מארגנים התנועות ויחידים לכיבוד לרגל היום, שבו גם החלה נשיאתו של הרבי מליובאוויטש.

מפגש בוגרים

מפגש ארצי של בוגרי **בית הספר למלאכה** בכפר־חב"ד יהיה א"ה ביום חמישי, ח' בשבט (13.1), בשעה 8 בערב, בחדר־האוכל במתחם בית־הספר. מי שלא קיבלו הזמנה מתבקשים לעדכן את פרטיהם בטל' 054-7770713.

יום־יום חסידי

ביום שני, י"ב בשבט, יהיה א"ה בהיכל יוד אליהו בתל־אביב הכינוס השנתי לתלמידי בתי־הספר היסודיים ותלמודי־התורה של חב"ד בארץ. לקראת האירוע מתקיים בכל המוסדות פרויקט חינוכי־חסידי מיוחד, ובמסגרתו התלמידים לומדים ביומן 'יום יום חסידי', שבו מטען חשוב של ערכים חינוכיים חסידיים, מבית־היוצר של המרכז החינוכי־חסידי שעל־יד צעירי־אגודת חב"ד. הפעילות הזאת מתקיימת כהכנה ליום הגדול י' בשבט.

זמני השבוע

ירושלים תל־אביב חיפה בארשבע אילת ניו יורק

כניסת השבת	4:15	4:29	4:19	4:34	4:37	4:26
צאת השבת	5:31	5:32	5:30	5:34	5:35	5:30

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר־חב"ד 60840
טל' 072-2770100 • פקס 03-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

הקנקן ומה שבתוכו

המיתוג החדש. הדמיה על בית־חב"ד ביבנה

למה תנועה חסידית, שמשנתה הרעיונית נוגעת בדברים העמוקים והפנימיים ביותר בנפש האדם ובעבודת הבורא, עוסקת בענייני מיתוג

כל דבר חדש שמופיע בעולם, ועליו לחפש את הדרך להשתמש בו בעבור כבודו של הקב"ה.

אם יש בעולם תורה שלמה העוסקת בפרסום ובשיווק, עלינו לדעת שזו קיימת בעצם כדי שנוכל לפרסם טוב יותר את האמונה ואת ערכי היהדות, ובניתיים יכולים ליהנות ממה ומפירותיה גם גופים עסקיים ומפעלים למיניהם.

מובן שצריך להיזהר לאמץ אך ורק את הדברים החיוביים ולהימנע מההיבטים השליליים הקיימים בחידושי הזמן. לשם כך ניתנה לאדם הבחירה החופשית ויכולת ההבחנה בין טוב ורע. כל עוד הגאולה לא באה ועדיין לא הושלם הביורור - אין טוב בלי רע, ותמיד אנו נדרשים לנפות את הטוב מן הרע. אך הימצאותו של הרע בתוך הטוב אינה צריכה למנוע מאיתנו לנצל את החלקים הטובים והחיוביים.

יין ישן בכלי חדש

מתוך הגישה הזאת חב"ד יוצאת למהפכת המיתוג. החברות הגדולות משקיעות משאבים רבים במיתוג, מתוך הבנה שהוא תורם תרומה חשובה ליכולת ההצלחה שלהן. זה נכון גם לחב"ד, הפונה אל כל יהודי באשר הוא, ושואפת להעביר לו את המסר של אהבת כל יהודי ואת הקריאה להתקרב יותר אל אבינו שבשמים.

הקוראים הנאמנים של 'שיחת השבוע', שהתרגלו לעיצוב הקודם ולתחלופת צבעים מדי שבוע בשבוע, יצטרכו לעבור תקופת הסתגלות קצרה, אבל הניסיון מוכיח שקל להסתגל לדבר טוב ונכון, וכך יהיה בע"ה גם כאן. יין ישן בכלי חדש הוא תמיד שילוב מנצח.

השבוע, בכינוס הארצי של מנהלי בתי חב"ד בארץ, הושק המיתוג החדש של חב"ד, שנועד ליצור זהות אחידה, בעלת מאפיינים ברורים, לכל בתי־חב"ד ולכל פרסומי חב"ד, כדי שהציבור יוכל לקלוט גם במבט חטוף בזווית העין שמדובר בבניין, רכב, כרזה או עלון השייכים לחב"ד.

מחשבה רבה הושקעה במהלך השנה האחרונה מאחורי מהפכת המיתוג, בעזרת טובי אנשי המקצוע. בחירת הצבעים, למשל, נועדה לבטא את העובדה שזו תנועה יהודית־חסידי, בעלת שורשים עמוקים במורשת האבות, ועם זה יש בה מרכיב של רעננות, חדשנות ופנייה אל הציבור בשפה עכשווית. השורשיות מסומלת בצבע הבורדו־חום, ואילו החדשנות והרעננות בצבע הכתום.

המטרה: כבודו של הקב"ה

לפעמים עולה שאלה למה תנועה חסידית, שמשנתה הרעיונית עוסקת בדברים העמוקים והפנימיים ביותר בנפש האדם ובעבודת הבורא, מתעסקת בכלל בעניינים שטחיים וחינוכיים כליך, ובטכניקות שבהן מוכרים משקאות קלים ומשחות שיניים. הרבי מליובאוויטש נדרש בכמה וכמה הזדמנויות לסוגיה הזאת וקבע כלל ברור - כל דבר שקיים בעולם נועד לשרת את ערכי האמונה והקדושה.

הכלל הזה מבוסס על מאמר חז"ל במשנה: "כל מה שברא הקב"ה בעולמו לא בראו אלא לכבודו". כל דבר שקיים בעולם, כל חידוש וכל טכניקה, נועדו למעשה לשרת את הקדושה. זו צריכה להיות גישתו של האדם המאמין כלפי

לגאול גם את הרכוש

אין רשות לוותר

תורת החסידות מסבירה שב"רכוש גדול" שבניישראל הוציאו ממצרים היו טמונים ניצוצות אלוקיים עליונים, ובניישראל נדרשו לגאול אותם. לכן לא יכלו לצאת ממצרים בלי ה"רכוש גדול", ולא היו יכולים להיגאל כל עוד לא גאלו את כל הניצוצות האלוקיים שנדרשו להוציא עמם.

יהודי אינו רשאי לומר שהוא מוותר על בירור הניצוצות, ובלבד שיחלץ את עצמו, את נשמתו, משערי הטומאה. אין הוא רשאי לפרוש מענייני הגוף ומהחלק בעולם השייך לו, ולחשוב שדיי לו לגאול את נשמתו. אם אינו פועל לזכך את גופו ורכושו, לא יגיע לחירות אמיתית. עליו ליטול עמו את כל הניצוצות השייכים לו, ועל ידי העבודה בזיכרון הגוף והעולם שמסביב נזכה לגאולה הקרובה, שבה האלוקות תחדור לכל פרט בעולם, עד שגם הבשר הגשמי יראה "כי פי ה' דיבר".

(תורת מנחם כרך לג, עמ' 317)

אלא שמכאן אנו למדים שה"רכוש גדול" היה בעל חשיבות גדולה ביותר, ולכן ביקש הקב"ה שבניישראל ישאלו רכוש משכניהם, כדי שאכן יצאו ברכוש גדול. אילו היה חסר ב"רכוש גדול" היה הדבר פוגם בעצם שלמותה של יציאת מצרים.

אין גאולה לחצאין

חירות אמיתית היא כשכל מרכיביו של האדם יוצאים לחירות. אם חלק ממרכיביו יוצאים לחירות ואילו חלקים אחרים נשארים משועבדים - אין זו חירות. מרכיביו של האדם מתחלקים בכללות לענייני הנשמה, ענייני הגוף, והחלקים בעולם השייכים לו. כל אלה צריכים לצאת יחדיו לחירות, ואז הוא אכן בן חורין.

עיקרון זה משתקף גם בהלכה. טבילה כשרה היא כאשר האדם כולו מכוסה במים. אם הוא טובל במים וחלק כלשהו מגופו, אפילו שערה אחת, נשאר בחוץ - כאילו לא טבל והוא לא נטהר. כי אי אפשר להיטהר ולהיגאל כאשר חלק כלשהו נשאר מחוץ לגאולה.

לקראת היציאה ממצרים הורה הקב"ה למשה שבניישראל ישאלו משכניהם המצרים כלי כסף וכלי זהב ובגדים, כדי שיצאו ממצרים ברכוש גדול. הקב"ה אמר: "דבר-נא באוזני העם, וישאלו...". על כך אומרים חז"ל: "אין 'נא' אלא לשון בקשה... שלא יאמר אותו צדיק (אברהם) 'ועבדום ועינו אותם' קיים בהם, 'ואחרי-כן יצאו ברכוש גדול' לא קיים בהם".

הקב"ה הבטיח לאברהם אבינו בברית בין הבתרים שבניו ישתעבדו "בארץ לא-להם ואחרי-כן יצאו ברכוש גדול". כדי לקיים את ההבטחה הזאת נצטוו בניישראל לשאול רכוש רב משכניהם, ועמו יצאו מארץ מצרים.

חשיבות הרכוש

מלשון הפסוק משמע שעיקר ההבטחה היא על ה"רכוש גדול", ואילו עצם היציאה ממצרים מוזכרת כאילו בדרך-אגב. ולכאורה איזו חשיבות יש ל"רכוש גדול" לעומת עצם היציאה ממצרים, הן השחרור מעבודת פרך בגשמיות, הן ההיחלצות משקיעה במ"ט שערי טומאה של מצרים? וכי ה"רכוש גדול" הוא העיקר?!

אמרת השבוע

לך אל סבא

רבי מנחם-מענדל מווישווה שבמרמורש, בעל 'שארית מנחם', ראה פעם אחת ילד הפונה אל אביו בשאלה איזו ברכה מברכים על דבר-מאכל כלשהו. האב לא היה שומר תורה ומצוות, והוא השיב לילד שישאל את סבו, שעל-פי חזונו החיצוני נראה יהודי הקרוב יותר אל המסורת.

נאנח רבי מנחם-מענדל ואמר: "עכשיו הבנתי משמעות חדשה בפסוק 'שאל אביך ויגדך, זקניך ויאמרו לך'. משה רבנו אמר לבניישראל כי יבואו ימים שכאשר ילד ישאל את אביו בענייני תורה ומצוות, ישיב לו האב: 'זקניך [ו]יאמרו לך' - לך אל סבא, הוא יוכל לענות לך"...

פתגם חסידי

לו ידעו בני-האדם עד כמה העולם רחוק מלהיות שלהם, לא היו מתקוטטים עליו ומחוללים מהומות לשווא" (רבי יהושע מאוסטרובה)

אמונה וידיעה | מאת הרב אליעזר ברוד

מן המעיין

אמונה שעוברת לבנים

"ולמען תספר באוזני בןך ובן-בןך... וידעתם כי אני ה'" (שמות יב). אם רצונכם לטעת בלב בניכם את האמונה בה', חייבים אתם-עצמכם להיות מאמינים בה' בלב שלם.

(רבי יהושע רוקח מבעלז)

אמונה בפנימיות

האמונה כשהיא לעצמה היא בבחינת 'מקיף'. הגנב מאמין שהקב"ה משגיח על הכול, עד שהוא מתפלל לקב"ה שיצליח בגנבתו, ובכל זאת אין האמונה הזאת מונעת בעדו לגנוב. העבודה היא להביא את האמונה בפנימיות; להכניס חיות באמונה.

(לקוטי דיבורים)

לרעות את האמונה

"ורעה אמונה" (תהילים לד,ב). יש 'לרעות', לפרנס ולהגדיל את האמונה, עד שתורגש בלב כאילו האדם רואה את הדבר.

(לקוטי תורה)

אמונה גדולה מראייה

"וירא ישראל... ויאמינו בה'" (שמות יד,לא). אף-על-פי שבניישראל ראו בעיניהם את הניסים

על הים, בכל זאת נזקקו לאמונה, כי האמונה גדולה מן הראייה. בכוחה של אמונה רואים יותר ממה שרואים בעיניים.

(חידושי הרי"ם)

ניצוץ אחד

"ויראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (שמות יד,לא). במשך כל התקופה שבו הונחתו עשר המכות על מצרים עדיין היו מי שהיו להם ספקות שמא יד המקרה בדבר. אולם כשהגיעו לידי "ויראו העם את ה'", כאשר היו חדורים ביראת ה', מיד ידעו כי הכול בא מן השמים. ללמדנו שניצוץ אחד של יראת-שמים שקול כנגד כל המופתים.

(רבי מנחם-מענדל מקוצק)

הכול טוב בגלוי

בספר התניא (איגרת הקודש סימן יא) נאמר: "הכול טוב בתכלית רק שאינו מושג, ובאמונה זו באמת נעשה הכול טוב גם בגלוי". בכל יהודי יש אמונה, אולם היא צריכה להיות 'באמת', כי האמונה עצמה היא כוח 'מקיף', ואמת היא דבר 'פנימי'. כשמכניסים את האמונה לתוך רגש פנימי, הכול נעשה טוב גם בגלוי.

(אגרות קודש)

שבועת אמונים

האספה הכללית, שהתכנסה בארמונו של המלך פרדיננד, שליט המדינות בוהמיה, מורביה ושלזיה (כיום צ'כיה וחלק מפולין), נהפכה לדיון סוער. בדיון השתתפו גם בניו, הנסיכים פרדיננד ומקסימיליאן, וראשי הכנסייה.

זה קרה לפני כארבע מאות שנה, בימיו של רבי יהודה ליוואי, 'המהר"ל מפראג'. היהודים נהנו מיחס חיובי של המלך פרדיננד, והמדינה כולה הרוויחה מכך. היהודים היו אזרחים נאמנים וחרוצים, הקפידו לשלם את המיסים הגבוהים, והפריחו את הכלכלה.

אך רוח האינקוויזיציה, שהביאה כמאה שנים קודם לכן לידי גירוש יהודי ספרד ופורטוגל, החלה לנשב גם בפראג. ראשי הכנסייה הכפישו את היהודים והתסיסו את התושבים כנגדם. הם ניסו להפוך את לב המלך כנגד היהודים.

באותה אספה פתח הקרדינל בדברי ארס כלפי היהודים. הוא תבע לגזור גזרת גירוש כללית ולסלק את כל היהודים ממדינות מלכותו.

המלך, שנזקק ליחסים טובים עם הכנסייה, נקלע למצוקה. הוא ניסה להסביר כי היהודים מיטיבים עם קופת המדינה, פירט את מעלותיהם, את נאמנותם וחריצותם, וסיים באומרו כי הוא מתנגד לגירוש בניו החרויהחזיקו אחריו, וסיפרו בשבח המנהלים היהודים של אחוזותיהם.

אולם קולותיהם של אנשי הכמורה ותומכיהם היו רבים, והמלך ובניו מצאו את עצמם במיעוט. ברוב קולות הוחלט כי גזרת הגירוש תוכרז מיד, כדי שלא לאפשר ליהודים למכור את רכושם ולברוח.

בהחלטה נקבע מועד הגירוש לעוד שנתיים, ובינתיים הוטלו הגבלות קשות על היהודים. הם חויבו לבוא בכל יום ראשון אל הכנסיות, לשמוע את הטפות הכמרים, כהכנה לשלב שבו יידרשו להתנצר.

על כורחו חתם המלך על הצווים. הכמרים אף הוסיפו צו האוסר על הרבנים למנוע את היהודים מלבוא אל הכנסיות.

רץ מיוחד בא אל ביתו של ראש הקהל בפראג, רבי מרדכי מייזל, ומסר לו את צווי הגירוש. עיניו חשכו, ומיד עשה את צעדיו אל בית המהר"ל. לאחר שקרא המהר"ל את הצווים השתררה

בחדר שתיקה. פתאום פנה המהר"ל אל ראש הקהל וביקש להוציא כרוז הקורא לכל היהודים, אנשים נשים וטף, לבוא לאספה דחופה למחרת בבוקר, לאחר תפילת שחרית, בחצר בית הכנסת.

אווירה של רצינות מהולה בפחד אפפה את המוני היהודים שהתאספו בחצר בית הכנסת, אף שלא ידעו במה מדובר. במשך הלילה הוקמה בחצר בית הכנסת בימה מיוחדת,

והדבר עורר ציפייה לבאות.

שקט מוחלט השתרר בקהל למראה המהר"ל, היוצא מבית הכנסת עטוף בטלית ובידיו ספריתורה. הוא עלה אל הבימה ובעקבותיו עלו רבי מרדכי מייזל וכמה מראשי הקהילה. כולם היו עטופים בטליתות ובידיהם ספרי תורה. המחזה הרעיד את הלבבות.

בחלל נשמע קולו של המהר"ל הקורא בדבקות, מתוך סערת בכי:

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

גואל ראשון ואחרון

חז"ל אומרים (שמות רבה פרשה בד), שמשה רבנו, גואלם של ישראל ממצרים, הוא יהיה גם גואלם של ישראל לעתיד - 'משה הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון'. מאמר זה דורש ביאור, שהרי משה רבנו היה בן לשבט לוי, ואילו המשיח יבוא 'מבית דוד', משבט יהודה, ואיך ייתכן שמשה יהיה המשיח?

אלא שברור שאין הכוונה כי משה רבנו האיש יהיה הגואל מהגלות האחרונה. משמעותם של דברי חז"ל אלה היא שאותה מהות של משה רבנו, 'גואל ראשון', שבכוחה באה הגאולה ממצרים, מהות זו עצמה תתבטא במשיח צדקנו, ובכוחה יוכל להביא את הגאולה האמיתית והשלמה ולהיות 'גואל אחרון'.

בכוח התורה

מהותו העיקרית של משה רבנו היא התורה. היא אף נקראת על שמו - 'תורת משה' (מלאכי ג.כב. וראה שבת פט,א). הגאולה של בני ישראל ממצרים הייתה לצורך קבלת התורה על הרסיני, והיא ניתנה על ידי משה רבנו. אם כן, כל הגאולה ממצרים באה בכוחה של התורה, ולכן שליח הגאולה היה משה רבנו.

אף הגאולה האמיתית והשלמה תבוא בכוחה של התורה ולמען התורה. כאשר הרמב"ם מתאר את סימניו של משיח, המעלה הראשונה שהוא מצוין עליו (לאחר קביעת זהותו כמלך 'מבית דוד') היא - 'הוגה בתורה'. שכן כוחו של המלך המשיח להיות גואלם של ישראל נובע מן התורה, שהיא 'תורת משה'. לא רק הכוח לגאולה בא מן התורה, אלא כל המטרה של הגאולה הקרובה לבוא היא להגיע לגילוי ה'תורה חדשה' שיגלה הקב"ה על ידי משיח צדקנו. שוב אנו רואים שהתורה היא הכוח שמביא את הגאולה, וכך 'משה' (התורה) הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון'.

הדבר יובהר על ידי דברי 'בעל הטורים', שהפסוק 'עד כי יבא שילה' (בראשית מט,ו) רומז למשיח צדקנו, שכן 'בא שילה' בגימטרייה 'משיח'. כנגד זה נאמר (זוהר א, כהב), ש'שילה' בגימטרייה 'משה'. ההבדל בין משה למשיח הוא אפוא - 'בא'. כאשר עניינו של משה 'בא' - אז זהו משיח. כלומר, כאשר התורה 'תבוא' ותחדור לתוך העולם - יבוא המשיח (ראה ליקוטי שיחות כרך יא, עמ' 8).

אהרון ואליהו

הדמיון בין משה למשיח נמתח לכל אורך הקו. הן משה הן משיח הם בבחינת 'מלך', 'רב' ו'נביא'. שניהם קמים מול מציאות של עולם שמתנגד לגאולה, ובאמצעות הכוח האלוקי שבהם - מצליחים לשבור את התנגדותו של העולם. אלא שאצל משה זו הייתה שבירה זמנית בלבד, ואחר כך חזר העולם לסטור, ואילו המשיח ישיג את הביטול השלם של העולם ואת תיקונו המלא.

המהר"ל מפראג (נצח ישראל פרק נג) מסביר שמשה רבנו יצר את האחדות השלמה של עם ישראל, כי הוא היה בבחינת הנפש של העם. כשם שהנפש היא הגורמת לכל איברי הגוף להיות גוף אחד, כך משה רבנו, המלך של עם ישראל בצאתם ממצרים, פעל את האחדות העמוקה והפנימית ביניהם. וכך יהיה גם בגאולה העתידה - 'המלך המשיח שהוא יהיה מאחד ישראל, והוא כמו צורה שעליה נעשה אחד, כמו שהיה משה'.

בהמשך לכך המהר"ל מסביר את משמעותה של דמות שנייה שהופיעה בגאולת מצרים ושעתידה להופיע גם בגאולה העתידה - אהרן הכהן (במצרים) ואליהו הנביא (בגאולה העתידה). תפקידם לסלק את המחלוקת ולהביא שלום בין חלקי העם, כדי שיוכלו להגיע לאחדות השלמה על ידי משה ומשיח. וכך אומרים חז"ל (בסוף עדויות), שמטרת באוא של אליהו הנביא 'לעשות שלום בעולם', כהכנה לשלמות האחדות שיביא עמו משיח צדקנו בקרוב ממש.

"שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד". כל הקהל פרץ אף הוא בבכי של התרגשות. הכול הבינו כי אסון נורא מתרגש.

"הקשיבו יהודים", פתח המהר"ל, "בקריאת 'שמע ישראל' יהודים השליכו את עצמם אל תוך האש וקידשו שם שמים ברבים. גם עתה ידליק הפסוק 'שמע ישראל' את אש מסירות הנפש בליבותינו, וייתן לנו כוח לעמוד בכל הניסיונות".

קולו של המהר"ל גבר והלך. הוא ציין את מלכותו של המלך הנוטה חסד ליהודים ודיבר בשבח הגויים הפשוטים המקיימים יחסי שלום עם היהודים. "האויבים הגדולים שלנו הם הכמרים, המבקשים את נפשנו", קרא.

כאן הציג המהר"ל את צווי המלך והקריאם לפני הציבור. פרץ חדש של בכי בקע מהקהל. נשים וקשישים התעלפו. המהר"ל המשיך: "הבה נחדל מבכי, המבטא חולשה. במקום זאת נפגין כולנו תוקף ועוז, ובכך נקדש שם שמים. נישבע כאן כולנו, אל מול ספרי התורה, כי איש מאתנו לא ילך לשמוע נאום של כומר, ואם יגררו אותנו אל הכנסיות - נאטום את אוזנינו".

מפי הקהל נשמע כמו הד אדיר: "אנו נשבעים! אנו נשבעים!". מיד לאחר מכן ציווה המהר"ל לחזור אחר החזן מילה במילה על הפסוקים "שמע ישראל", "ברוך שם ו'ה' הוא האלוקים". לאחר מכן תקעו בשופרות, ולסיום עלו הכהנים ובנשיאת כפיים ברכו את הנאספים.

בשנתיים הבאות סבלו היהודים רדיפות קשות מידי הכמרים, שניסו לאלצם לבוא אל הכנסיות. מאמציהם היו לשווא, כי גם הגויים בוז לכמרים והגנו על היהודים. אותם יהודים שהוכרחו בידי גברתנים להיכנס לכנסייה, אטמו את אוזניהם. אכזבת הכמרים הייתה רבה.

בהבעת פעל המהר"ל לביטול הגזרה. המלך חשש אף הוא מהגירוש, בודעו כי הדבר יחמיר את המצב הכלכלי ויביא משבר כספי. המהר"ל נועד עם הנסיכים וביקש את עזרתם. הם המליצו לשלוח נציג מטעם היהודים אל האפיפיור החדש שנתמנה באותם ימים, ולבקש ממנו להתיר למלך את הבטחתו בדבר הגירוש.

אחד מנכבדי הקהילה, רבי מרדכי צמח, נבחר לנסוע לרומא אל האפיפיור החדש. דבריו עשו על האפיפיור רושם טוב, והוא השתכנע להתיר למלך את הבטחתו ולבטל את גירוש היהודים. הגזרה התבטלה וליהודים הייתה אורה ושמחה.

זקנה אינה מחלה

בשנותיה האחרונות לכתיבת הספר, והוא מעוטר בציוריה.

זקנה בפרשה

הספר נולד ממנהגו של הד"ר יאול להשמיע למטופליו ולבני-משפחותיהם מילת עידוד השאובה מפרשת השבוע. "לפני כשנתיים עלה במוחי רעיון - להדפיס עלון שבועי, ובו נקודה מהפרשה הקשורה לזקנה", הוא מספר. "בכל שבוע הייתי מייגע את מוחי למצוא נקודת הקשר בין הפרשה ובין הזקנה, ותמיד הצלחתי למצוא נקודה כזאת. את העלון חילקתי למטופלים במחלקה, לבני-משפחותיהם ולמתפללי בית-הכנסת שלי, בשכונת תלפיות בירושלים".

בכל עלון הוא מביא פסוק מהפרשה, לצד פירוש של אחד המפרשים, ולזה הוא מצרף נקודה מהזווית הרפואית. "אינני מפרש, אלא מאיר ומחדד את הנקודה", הוא מסביר. "בני-אדם חוששים מהמילה זקנה. הדבר נובע מהכחשה, הגנה, או רתיעה. ועדיין אפשר להגיע לגיל הזה בכבוד ובבריאות נכונה".

הזקנה כתהליך

גם בפרשיות שאין בהן שום אזכור לזקנה הוא מצליח למצוא קשר. "למשל, בפרשת ויקרא, העוסקת בקרבנות, קישרתי זאת להקרבה של מטפל לקשיש. בפרשת צו קישרתי בין 'אש

בטקס צנוע ב'היכל שלמה' בירושלים הושק בשבוע שעבר הספר 'האדם המבוגר בפרשה'. מאחורי הספר מסתתרת עבודה יום-יומית של הד"ר אפרים יאול עם קשישים סיעודיים. הד"ר יאול (60) מנהל את מחלקת הגריאטריה במרכז הרפואי 'הרצוג' בירושלים, והספר נולד מהניסיון למצוא בכל פרשה בתורה מסר כלשהו הקשור לעבודה עם קשישים.

הד"ר יאול נולד בתל-אביב. אחרי שירותו הצבאי כחובש קרבי נסע ללמוד רפואה ברומא. בשונו לישראל עשה התמחות ב'שערי צדק' ובהמשך שימש מנהל מחלקות בכמה מרכזים רפואיים. לפני עשרים שנה נכנס לעבודה ב'הרצוג'.

טיפול מתמיד

הטיפול בקשישים השהים במחלקה שלו מעסיק אותו יום וילילה. "זו עבודה מורכבת, שבה חוברות בעיות גופניות לקשיים נפשיים", הוא מסביר. "אני מטפל בבני-אדם שסובלים מבעיות תפקודיות, אבל הן מלוות בעיות רבות המסתעפות ממחלות מגוונות ותחושת תסכול קשה".

הספר, המיועד לקשישים עצמם ולמי שמטפלים בהוריהם, נוגע בשאלות כמו מהי הזדקנות מוצלחת, איך משפיעים גורמים גופניים, נפשיים וחברתיים על הזקנה, ואיך נבחין בין תהליך הזדקנות למחלה. הספר מוקדש לאימו של הד"ר יאול, ניצולת שואה, שהייתה שותפה

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

קריאת ארבע הפרשיות

שאלה: האם כשמניחים תפילין צריך לקרוא את כל ארבע הפרשיות הכתובות בהן?

תשובה: חז"ל למדו מהפסוקים שמצוות תפילין היא לכתוב על מגילות קלף את כל ארבע הפרשיות בתורה שבהן כתובה מצוות תפילין ("קדש לי", "והיה כי יביאך" [שבפרשתנו]; "שמע ישראל" [בפרשת ואתחנן]; "והיה אם שמעו" [בפרשת עקב]), להכניסן ב'בתים', לקשרן ברצועות ולהניחן על היד ועל הראש.

עיקר הנחת תפילין היא כדי שיהיו על האדם בשעת קריאת שמע ותפילת 'שמונה-עשרה', שהן מצוות לעצמן, כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים בשלמות. ואמרו חז"ל: "הקורא קריאת שמע בלא תפילין - כאילו מעיד עדות שקר על עצמו".

את שתי הפרשיות האחרונות שבתפילין אנו אומרים

ד"ר אפרים יאול

האדם המבוגר בפרשה

שיחות על הזדקנות ורפואה

בזקנינו נלך. הד"ר יאול על רקע ספרו

תמיד' להמשכיות הטיפול. בפרשת כיתצא קישרתי בין מצוות 'שכחה' לשכחה אצל זקנים', הוא מגלה מעט מתוכנו של הספר.

"הזקנה אינה מחלה אלא תהליך", הוא מסביר את משנתו על רגל אחת. "לפעמים אני שומע אמירה כמו: 'אני לא רוצה להיות זקן'. ואני אומר: 'אתם מעדיפים למות צעירים חלילה?! אנחנו צריכים להתפלל שנגיע לזקנה, ועדיין נישאר עם ראש צלול ועם רגליים על הקרקע. לכל דבר יש פתרון, גם אם הוא חלקי. הזקנה קופצת עלינו, לא המחלות".

גזרת פרעה מתקיימת גם בימינו "אפרת"

נלחמת במגיפה בהצלחה

זכורנו נואה אהליא יארי!

היו שותפים 02-6536212 • www.efrat.co.il

150 תינוקות בכל יום לא זוכים לחיים

גפן בס"ד
ביטוח דתי חרדי ישיר
077-444-7777

הכי טובים - הכי גדולים - בשבילך

בס"ד
אזונין לקנות
ספרי תורה פסולים
(גם מועדים לגניזה)
אכן... כא כסא, ריאונק אס"ת, כתיבא, אצמאות, מילוא אסתר אזול...

052-9772525

מרכז אירועים

בויטראז' כל אירוע הוא יצירת אמנות

- מרכז אירועים ברמה אחרת. ■ חופה תחת כיפת השמים.
- קומפלקס יוקרתי ומפואר, לאירוח של עד 1000 אורחים.
- גלאט כשר למהדרין, מוצרים - העדה החרדית, בשרים - הרב לנדא.

www.Vitrage.co.il

האירוסים 6 נס ציונה • 1-800-22-07-22 • 08-9402020